

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 11P/2/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6717200637
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Petreás
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2018:6717200637.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred sudcom JUDr. Jánom Petreásom, v konaní pred sudcom JUDr. Jánom Petreásom, vo veci starostlivosti o maloleté I./ O. V., nar. XX.XX.XXXX a II./ Q. V., nar. XX.XX.XXXX, obidvaja bytom B. XXXX/XX, XX XX S., zastúpených Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, pracovisko Krupina ako kolíznym opatrovníkom, deti matky U. V., rod. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXXX/XX, XXX XX S., zastúpené JUDr. Renátou Matejovou, advokátkou so sídlom ul. ČSA 25, 974 01 Banská Bystrica a otca Ľ. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXXX/XX, XXX XX S., zastúpeného Mgr. Petrom Volocho, advokátom so sídlom Čáčovská 305, 905 01 Senica, IČO: 45 013 977, o návrhu matky maloletých detí na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, takto

r o z h o d o l :

I. Súd z v e r u j e maloletého O. V., nar. XX.XX.XXXX a maloletého Q. V., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matke U. V., nar. XX.XX.XXXX, ktorá bude maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok.

II. Otec maloletých detí Ľ. V., nar. XX.XX.XXXX je p o v i n ť prispievať na výživu maloletého O. V., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 80 Eur mesačne a na maloletého Q. V.Á., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 70 Eur mesačne, t.j. spolu 150 Eur mesačne, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletých detí a to počnúc dňom 10.03.2017.

III. Zameškané výživné na maloletého O. V., nar. XX.XX.XXXX za obdobie od 10.03.2017 do 28.02.2018 vo výške 937 Eur je otec maloletého dieťaťa p o v i n ť splácať k rukám matky maloletých detí v mesačných splátkach vo výške 30 Eur spolu s bežným výživným, počnúc dňom nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku, a to pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej z nich.

IV. Zameškané výživné na maloletého Q. V., nar. XX.XX.XXXX za obdobie od 10.03.2017 do 28.02.2018 vo výške 820 Eur je otec maloletého dieťaťa p o v i n ť splácať k rukám matky maloletých detí v mesačných splátkach vo výške 30 Eur spolu s bežným výživným, počnúc dňom nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku, a to pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej z nich.

V. Súd n e u p r a v u j e styk otca maloletých detí Ľ. V. s maloletým O. V., nar. XX.XX.XXXX a s maloletým Q. V., nar. XX.XX.XXXX.
V prevyšujúcej časti súd návrh matky maloletých detí na určenie výživného na maloletého O. V. a na maloletého Q. V. z a m i e t a .

VI. Otec maloletých detí Ľ. V. je p o v i n ť nahradiť štátu trovy konania vo výške 755,12 Eur do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku na účet Okresného súdu Zvolen.

VII. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

VIII. Týmto d o c h á d z a k zmene rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 5P/315/2013-35 zo dňa 02.12.2013.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka maloletých detí návrhom podaným dňa 19.1.2017 prostredníctvom svojej právnej zástupkyne požiadala súd o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom - k maloletému O. V., nar. XX.X.XXXX a k maloletému Q. V., nar. XX.X.XXXX. Požiadala o zverenie obidvoch maloletých detí do svojej osobnej starostlivosti a o určenie povinnosti platiť výživné na maloleté deti, a to vo výške 100 Eur mesačne na maloletého O. a vo výške 90 Eur na maloletého Q.. Styk otca s maloletými deťmi navrhla neupraviť. Návrh odôvodnila tým, že naposledy súd rozhodoval o úprave výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k maloletým deťom rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp.zn. 5P/315/2013-35 zo dňa 2.12.2013, právoplatným od 12.12.2013, ktorým súd schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej boli obidve maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti otcovi a matka bola zaviazaná prispievať na výživu maloletých detí výživným vo výške 150 Eur mesačne na v tom čase maloletú U., po 50 Eur mesačne na maloletého O. a maloletého Q.. Od uvedeného rozhodnutia došlo k podstatnej zmene pomerov, keď sa otec o maloleté deti takmer nestaral, domov prichádzal v neskorších večerných hodinách, častokrát pod vplyvom alkoholu. Reálny výkon rodičovských práv a povinností zo strany rodičov sa prejavoval tak, že v čase, keď matka nevykonávala prácu v Y. a bola doma, o maloleté deti sa výlučne starala iba ona. Keď bola matka maloletých detí doma, otec maloletých detí sa doma nezdržoval. V tom čase žil spoločne so svojou priateľkou v jej rodinnom dome v obci D.. S prihliadnutím na to, že o maloleté deti sa vo väčšej miere stará ich matka, je daný dôvod na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv rodičov k maloletým deťom. Matka zabezpečuje nákup potravín, nákup drogérie, nákup športových potrieb, oblečenia. Otec dlhodobejšie zabezpečuje pre deti desiatu do školy a kupuje im suchú stravu na večeru. To iba v čase, keď matka malol. detí pracuje v Y., čo je 4 dni v týždni. Matka vykonáva prácu v Y. ako Č.Š. v rozsahu 4 dní v týždni, počas ktorých vykonáva celodenné pracovné zmeny a na 3 dni prichádza domov. V priebehu uvedených 4 dní matke vypomáha počas dňa so starostlivosťou o deti jej matka, stará matka maloletých detí.

2. Z vyjadrení otca maloletých detí a jeho právneho zástupcu predložených do spisu a z ich vyjadrení na pojednávaniach dňa 8.6.2017 a 11.8.2017 bolo zistené, že otec maloletých detí nesúhlasí so zverením maloletých detí do osobnej starostlivosti matke.

3. Na pojednávaní dňa 11.8.2017 bola ako svedkyňa vypočutá plnoletá dcéra rodičov maloletých detí U. V.Á. a maloleté deti O. a Q., pričom ešte pred týmto pojednávaním bol s maloletými deťmi vykonaný pohovor na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen.

4. Svedkyňa U. V. na pojednávaní uviedla, že od februára 2017 bývajú len s mamou. S otcom sa od februára stretla len 2-krát. Keď je mama 3 dni v Y., stará sa o nich starká. Táto im varí, oni potom upratujú a robia všetko okolo toho. Starkej sa ťažšie chodí, ale po dome chodí a chodí aj von. Na nákupy chodia oni, lebo je to pre starkú veľká vzdialenosť. Do februára otec chodieval k nim do domu, ale väčšinou prichádzal len večer. Od februára už do domu nechodí. Uviedla, že ona aj jej bratia majú lepší vzťah s mamou ako s otcom. Vie si predstaviť zabezpečenie starostlivosti matky o maloletých súrodencov, lebo mama odchádza do Y. vo štvrtok na obed a vracia sa domov v nedeľu večer. Uviedla, že jej mladší brat sa nechce s otcom vôbec stretávať. Berie to najhoršie z nich všetkých a má z toho stresy. Starší brat by tiež chcel bývať s mamou. Uviedla, že kým otec nepodal proti matke trestné oznámenie, občas spolu telefonicky hovorili. Svedkyňa uviedla, že s bratmi má dobrý vzťah a všetci traja majú dobrý vzťah aj k starkej, ktorá je k nim ako vlastná mama. Keď jej mama z Y. doma, varí, perie, žehlí, robí všetko. Zdržiava sa doma, nikde nechodí. Chodí s nimi na výlety, chodia na kúpalisko. Matka sa snaží, aby sa prázdniny využili. Starká im varí, keď mama nie je doma. Keď je mama doma, kupuje stravu a keď jej mama preč, na nákupy chodí ona so svojimi bratmi. Uviedla, že mladší brat do mesta nechodí, lebo do mesta to majú ďaleko, skôr chodia kamaráti za ním. Uviedla, že ona so starším bratom chodí do posilňovne a on chodí aj von, ale musí byť doma kým starká nejde spať, to znamená asi do 22.00 hod. večer. Uviedla, že jej vzťah s otcom nie je veľmi dobrý. Nedostala od neho nič ani na narodeniny a ani na maturitu. Nebola ani na stužkovej, lebo rodičia by tam neboli išli spolu a ona nechcela, aby tam bol len jeden z nich. Nikoho iného na stužkovú nechcela. Podľa jej názoru otec nemal podávať proti matke trestné oznámenie, lebo matka sa o nich riadne stará. V lete bola spolu s mladším bratom aj u

mamy v Y.. Starší brat bol doma. K druhej starej mame, k otcovej mame svedkyňa nechodí nechodia tam ani jej bratia, nie sú s ňou vôbec v kontakte.

5. Maloletý O. V. na pojednávaní uviedol, že do rozvodu sa rodičia často hádali a pokiaľ sa aj rozprávali, väčšinou sa hádali. Od rozvodu sa nehádajú, lebo spolu ani nekomunikujú. Keď bola matka v Y., čo v minulosti boli 2 týždne alebo 1 týždeň, otec zabezpečoval starostlivosť tak, že ju viacmenej ani nezabezpečoval, lebo väčšinou prichádzal domov večer. Viac času trávil v tzv. domčeku, do ktorého chodieval so svojou priateľkou a domov prichádzal potom až večer. V sobotu zvykol s priateľkou chodiť do jej bytu. Uviedol, že momentálne on s otcom nemá žiadny vzťah, lebo teraz s ním ani nekomunikuje. Nemá sa s ním o čom rozprávať a necíti ani potrebu sa s ním rozprávať. Maloletý Q. otca nemá rád a trvá to už asi 1 rok. S mamou si rozumejú lepšie, mama sa s nimi zvykla aj učiť, otec väčšinou chodieval von za svojimi záujmami. Maloletý O. uviedol, že obidve staré mamy mal rád a aj má rád. So starkou z otcovej strany sa teraz nestretáva. S druhou starkou, maminou mamou sú spolu každý deň, lebo od februára 2017 býva starká s nimi, varí im, on ju rešpektuje a nesnaží sa robiť nejakú zlobu. Uviedol, že keď je mama v Y., chodievala aj večer von, ale snaží sa dodržiavať to, čo mu starká povie. Ona mu zvykne aj telefonovať. K sestre a mladšiemu bratovi má dobrý vzťah. Aj keď jej mama doma, všetko robí väčšinou sama, O. kosí. Keď je mama preč, on starkej pomáha, pozametá, dá umyť riad do umývačky, vyberie a повеšia prádlo a podobne. Uviedol, že on s tým problém nemá. Mladší brat takisto pomáha v podstate v tom istom, navzájom sa striedajú. Keď je mama doma, sú doma, on občas ide do posilňovne. Starká vtedy oddychuje a oni pomáhajú mame napr. upratať. Keď mama nie je doma, starká varí a keď treba niečo kúpiť, ide to kúpiť niektorý zo súrodencov. Uviedol, že v minulosti to bývalo tak, že keď mama prichádzala z Y., otec aj s priateľkou si pobalili veci a odchádzali. Keď bola mama v Y., tak otec býval doma aj so svojou priateľkou. Otcovu priateľku nemá rád. Uviedol, že to cíti tak, že otec sa o nich menej stará, lebo svoj čas venuje hlavne svojej priateľke. Otcova priateľka mu ničím neublížila, ale on to takto cíti. Otec O. nevolal ani keď dostávali v škole vysvedčenie a maloletý O. necítil potrebu volať otcovi. Maloletý O. ďalej uviedol, že keď je mama doma a jeho mladší brat Q. chce ísť niekde za kamarátmi, mama ho aj odvezie. Keď mama doma nie je, on za kamarátmi ani nechodí a vtedy je skôr doma na počítači. Maloletý Branislav uviedol, že pre neho je v podstate najlepšia zostava, keď je spolu s mamou, starkou a súrodencami.

6. Maloletý Q. V. na pojednávaní uviedol, že kým bývali rodičia spolu, zvykli sa často hádať. Teraz sa už nehádajú, lebo spolu ani nekomunikujú. Jeho vzťah k mame bol a je dobrý, lepší ako k otcovi. Otec ho síce nebil, ale stávalo sa, že doma bliakal. Mama sa Q. venovala viac, s mamou sa zvykol aj učiť. Učieval sa aj so starkou. Otec sa nezaujímal teraz ani o jeho vysvedčenie, predtým sa o vysvedčenie zaujímal. So starou mamou, t.j. maminou mamou, teraz bývajú spolu v jednom dome. S druhou starou mamou sa teraz nestretáva, nemá ju rád. Predtým tam stále musel s niečím pomáhať. Starká, ktorá s nimi býva, sa o neho stará, varí. Cez prázdniny bol 3 týždne v Y. pri mame, bolo tam dobre, ale doma je lepšie. Mama býva 4 dni doma, prichádza v nedeľu večer a preč je v piatok, sobotu a nedeľu. Keď je doma, tak upratuje, žehlí, perie, varí a stará sa o zvieratá. Keď je mama preč, varí im starká. Upratuje hlavne sestra, ale pomáhajú aj oni dvaja s bratom. Uviedol, že otec mu nechýba, jeho vzťah k otcovi nie je žiadny. Vlastne ani nevie, že nejakého otca má. K otcovej priateľke nemá žiadny vzťah, ani s ňou nekomunikuje.

7. Právna zástupkyňa matky maloletých detí vo vyjadrení doručenom súdu 11.9.2017 uviedla, že súd pri určovaní, komu má byť dieťa zverené do výchovy, skúma, u ktorého z rodičov sú lepšie podmienky na riadnu výchovu dieťaťa. Tieto podmienky súd nemôže skúmať len z hľadiska hmotného zabezpečenia dieťaťa, ale musí venovať pozornosť tiež tomu, ktorý rodič je lepšie schopný vychovávať dieťa. Pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, to znamená aj pri určení výkonu rodičovských práv a povinností musí byť záujem dieťaťa prvoradým hľadiskom, čo vyplýva aj z Dohovoru o právach dieťaťa, článok 3 ods.1. Záujem dieťaťa má súd v tomto prebiehajúcom konaní preukázaný ich samotnými výpoveďami, keď všetky deti a aj plnoletá dcéra uviedli, že s otcom sa od februára 2017 stretli asi len dvakrát a tento stav pretrváva a ani nemajú záujem byť spolu s otcom, otec im nechýba. Maloleté deti sa pred súdom zmienili aj o tom, že nemajú vytvorený žiadny citový vzťah k priateľke ich otca, skôr ju nemajú radi, čo je tiež podstatná okolnosť pri hodnotení toho, ktorý z rodičov má vytvorené lepšie prostredie pre ich budúci vývoj. Od nedele do štvrtka sa o deti intenzívne stará ich matka, o deti prejavuje záujem, spoločne trávia čas po príchode zo školy, spoločne sa podieľajú na domácich prácach.

8. Zákonný sudca uskutočnil dokazovanie aj oboznámením sa s listinnými dôkazmi podľa § 204 CSP.

9. Rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp.zn. 5P/315/2013-35 zo dňa 2.12.2013, právoplatným od 12.12.2013 boli na základe schválenej rodičovskej dohody maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti otcovi L. V., matke maloletých detí bola určená povinnosť prispievať na výživu maloletého O. výživným vo výške 50 Eur mesačne a na maloletého Q. výživným vo výške 50 Eur mesačne.

10. Daňový úrad Banská Bystrica, pobočka Zvolen oznámením - správou zo dňa 15.2.2017 súdu oznámil, že otec maloletých detí za obdobie roku 2015 dosiahol príjmy vo výške 12.571,50 Eur, výdavky 6.402,33 Eur, pričom základ dane bol 6.169,17 Eur. Daň z tohto bola 449,50 Eur.

11. Zo správy z prešetrenia rodinných pomerov zo dňa 17.2.2017 bolo zistené, že z manželstva rodičov maloletých detí pochádzajú 3 deti, okrem O. a Q. ešte plnoletá dcéra U. V., nar. X.X.XXXX. Rodina býva v 3-izbovom rodinnom dome, ktorého vlastníkami sú rodičia maloletých detí. Dom je zariadený štandardným nábytkom, hygiena je na požadovanej úrovni. Prostredie je vhodné pre zabezpečovanie osobnej starostlivosti o deti. V čase šetrenia bol v domácnosti otec maloletých detí a plnoletá dcéra U.. Otec uviedol, že s predmetným návrhom nesúhlasí a nesúhlasí ani s dôvodmi uvádzanými v návrhu. V rodinnom dome, ktorý zdedil otec detí po svojich rodičoch, žijú aj po rozvode spolu tak, že maloleté deti bývajú stále v dome. On býva v dome pokiaľ nie je na Slovensku matka detí. V tom čase sa o deti stará on. Pokiaľ je matka maloletých detí na Slovensku, vždy býva v predmetnom dome. To, že odchádza on z domu, nie je v súlade s jeho predstavou, avšak nevedia sa dohodnúť na vysporiadaní majetku po rozvode.

12. Zo správy Daňového úradu Banská Bystrica, pobočka Zvolen zo dňa 6.4.2017 bolo zistené, že otec maloletých detí v roku 2016 dosiahol príjmy z podnikateľskej činnosti vo výške 10.227 Eur, výdavky 6.508,92 Eur a základ dane bol 3.718,08 Eur.

13. Dňa 8.4.2017 predložil kolízny opatrovník správu z pohovoru s maloletými deťmi zo dňa 13.4.2017. Obidve maloleté deti uviedli, že vedia o tom, že ich matka podala návrh o ich zverenie do jej osobnej starostlivosti, povedala im to ona. Rozumejú tomu tak, že matka sa bude o nich starať, budú s ňou bývať, bude im variť. Chceli by byť zverení do osobnej starostlivosti matke, lebo tá sa o nich lepšie stará a majú s ňou lepší vzťah. Dozvedeli sa aj o možnosti tzv. striedavej osobnej starostlivosti. Uviedli, že na možnosť striedavej osobnej starostlivosti by asi nepristúpili. V budúcnosti by radšej chceli žiť s mamou, lebo s ňou majú lepší vzťah a lepšie sa o nich stará.

14. Dňa 25.4.2017 predložila právna zástupkyňa matky maloletých detí do spisu listinné dôkazy o zárobku matky v Y., pričom doklady boli preložené aj do slovenského jazyka. Matka maloletých detí bola zamestnaná od 13.4.2017 ako produkčná pracovníčka na dobu neurčitú. Bežný pracovný čas je 30 hodín týždenne od štvrtka do soboty. Hodinová mzda je 8,58 Eur. Dohodnutý bol hrubý mesačný príjem 1.110 Eur.

15. Kolízny opatrovník vo vyjadrení zo dňa 8.9.2017 uviedol, že súd v zmysle platnej legislatívy poskytol priestor maloletým deťom vyjadriť svoj názor k právnym veciam týkajúcich sa ich záležitostí. Dňa 5.4.2017 maloleté deti O. a Q. počas zisťovania názoru kolíznym opatrovníkom na základe dožiadania súdu prejavili vôľu, aby ich starostlivosť zabezpečovala výlučne matka, v danom čase nevyklúčovali možnosť striedavej osobnej starostlivosti. Na pojednávaní dňa 11.8.2017 už požadovali iba výlučnú osobnú starostlivosť matkou. Z ich vyjadrení je zrejmé, že pozitívne emócie sa viažu na matku. Rovnaké okolnosti vnímajú rôzne od rodičov. Napr. za samozrejme pokladajú za ich participáciu na domácich prácach v čase matkinej neprítomnosti, a to aj prípadne dlhšej, a to pod dohľadom starej matky. Pokiaľ to isté požadoval otec, pokladajú to za obmedzujúce konanie z jeho strany. Náležitú pozornosť ich vyjadreniam s prihliadnutím na ich vek a rozumové schopnosti musia venovať nielen štátne orgány, ale aj rodičia a náležite im prispôbiť svoje osobné povinnosti. Pri posudzovaní najlepšieho záujmu maloletých detí prejavovaný názor maloletých detí k veciach sa ich bezprostredne týkajúcich, má významné miesto, avšak pri vyhodnocovaní skutočného najlepšieho záujmu maloletých detí musia sa zohľadňovať aj iné relevantné skutočnosti týkajúce sa schopnosti rodičov resp. iných fyzických alebo právnických osôb saturovať všetky, a to nielen elementárne potreby maloletých detí. Pokiaľ bude mať súd za to, že k objektivizácii najlepšieho záujmu maloletých detí je potrebné stanovisko znalca z oblasti detskej psychológie a nariadi vypracovanie znaleckého posudku, takéto stanovisko súdu bude kolízny opatrovník rešpektovať.

16. Dňa 1.2.2018 predložila súdna znalkyňa Mgr. Katarína Vaľová súdu znalecký posudok č. 1/2018. Zo záveru znaleckého posudku vyplýva, že podľa súdnej znalkyne maloletý Q. je k matke citovo silne viazaný, má ju úprimne rád, rešpektuje ju a otvorene to prejavuje aj slovne, aj v správaní. Maloletý O. má k matke úprimný citový vzťah, rešpektuje ju, je jej nápomocný. V prejavoch je rezervovaný. Maloletý Q. má v súčasnosti k otcovi negatívny citový vzťah. Maloletý O. nemá v súčasnosti k otcovi ani pozitívny ani vyložene negatívny citový vzťah, prejavuje ľahostajnosť. Matka maloletých detí má úprimný hlboký materinský citový vzťah k obojom deťom a prejavuje im to slovne i v správaní – aj v čase neprítomnosti telefonickým kontaktom a zabezpečovaním starostlivosti prostredníctvom jej matky aj sestry maloletých. Otec slovne manifestuje svoj vzťah k maloletým deťom ako citový, ale v reálnom živote sa to neprejavuje. Matka maloletých detí má reálne lepšie osobnostné predpoklady na zabezpečenie starostlivosti o maloleté deti, vytvorili si zabehnutý a fungujúci systém aj v čase jej neprítomnosti, a to aj s prihliadnutím na podmienky pre riadnu starostlivosť o maloleté deti. Vzťah detí s otcom je významne zdeformovaný a má vplyv na zmenu úpravy práv a povinností k maloletým deťom. Deti otca dlhodobo vnímajú ako zanedbávajúceho starostlivosť o nich, vnímajú nerešpektovanie ich matky, jej obviňovanie a napádanie z otcovej strany, pričom matka sa o nich nikdy neprestala starať. Otec maloletých detí sám uviedol, že forma predchádzajúcej starostlivosti nefungovala. Maloleté deti O. a Q. sú rozumovo a osobnostne vyspelé, schopné samostatného úsudku na základe vnímaných a prežívaných reálií. Matka ich negatívne vo vzťahu k otcovi úmyselne neovplyvňuje. Záujem matky o maloleté deti je úprimný a stabilný. Striedavá starostlivosť za daných okolností nie je vhodná alternatíva starostlivosti o maloleté deti. Ak by došlo k realizácii striedavej starostlivosti, malo by to jednoznačne negatívny vplyv na obe maloleté deti vo všetkých oblastiach ich života. Rodičia nie sú schopní konštruktívnej diskusie a kompromisov ohľadom striedavej starostlivosti. Odporučila maloleté deti zveriť matke. Otec maloletých detí v rámci znaleckého vyšetrenia uviedol, že nežiada o úpravu styku s maloletými deťmi a nechá to na nich. Za daných okolností súdna znalkyňa nenavrholá úpravu styku otca s maloletými deťmi. Náprava vzťahov vyžaduje čas a zrenie a v prípade návrhu otca, že nebude žiadať o zverenie maloletých detí ani o úpravu styku s maloletými deťmi, je to z jeho strany v súčasnosti konštruktívny prístup.

17. Uznesením Okresného súdu Zvolen sp.zn. 11P/2/2017-193 zo dňa 7.2.2018 súd priznal súdnej znalkyni znaleckú odmenu vo výške 755,12 Eur.

18. Kolízny opatrovník na základe vypracovaného znaleckého posudku doporučil vo veci rozhodnúť v intenciách tohto znaleckého posudku.

19. Právna zástupkyňa matky maloletých detí vo svojom vyjadrení zo dňa 20.2.2018 uviedla, že voči záverom znalkyne nemá žiadne výhrady a s jej záverom súhlasí. Jednotlivé odpovede znalkyne na zadanú úlohu sú jasné a zrozumiteľné. Zohľadňuje pritom najlepší záujem maloletých detí. Znalkyňa sa dostatočne vysporiadala so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami. Nemenej dôležitou okolnosťou je aj vyjadrenie otca maloletých detí, ktorý viac netrvá na úprave styku s maloletými deťmi. Najpodstatnejší je jeho prejav smerujúci k tomu, že nebude žiadať o zverenie maloletých detí do svojej starostlivosti.

20. Zo správy z prešetrenia rodinných pomerov Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen zo dňa 2.3.2018 bolo zistené, že stará matka detí v čase šetrenia uviedla, že pokiaľ ona vie, otec nie je s deťmi v kontakte, neprispieva na ich výživu. Družka otca v čase šetrenia uviedla, že otec maloletých detí posielal výživné na účet plnoletej dcéry U.. Deťom uhrádza výživné prostredníctvom úhrady elektriny a vody za nehnuteľnosť, v ktorej deti bývajú. Býva tam aj ich matka a stará matka p. O.. Podľa jej vedomosti otec sa pokúšal so svojimi deťmi skontaktovať telefonicky resp. prostredníctvom SMS, aj osobne. Zakúpil im aj darčeky na Mikuláša, Vianoce, ale tieto sa mu nepodarilo deťom doručiť.

21. Právny zástupca otca maloletých detí predložil súdu vyjadrenie zo dňa 9.3.2018. Vo vyjadrení uviedol niekoľko výhrad voči znaleckému posudku, voči záverom znaleckého posudku. Napriek výhradám voči znaleckému posudku, otec realisticky vníma vzťahy jeho maloletých synov voči nemu, tieto vzťahy sú momentálne narušené. V súčasnej reálnej situácii otec nevidí iné východisko, než súhlasiť so zverením maloletého O. a maloletého Q. do osobnej starostlivosti matke. Otec nepožaduje ani úpravu styku s maloletými deťmi.

22. Právny zástupca otca maloletých detí sa vo vyjadrení vyjadril ak navrhovanej výške výživného. Uviedol, že otec nesúhlasí s určením výživného vo výške 100 Eur na maloletého O. a vo výške 90 Eur na

maloletého Q.. Poukázal na čistý príjem otca okolo 700 Eur mesačne, čo bolo deklarované aj v konaní vedenom pod sp.zn. 7Pc/2/2017, v rámci ktorého rozsudkom sp.zn. 7Pc/2/2017-127 zo dňa 15.5.2017 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 17CoP/40/2017-184 zo dňa 20.9.2017, bola otcovi maloletých detí určená povinnosť prispievať na výživu plnoletej dcéry U. V. výživné vo výške 100 Eur mesačne. Na maloleté deti navrhol určiť výživné tak ako bolo kedysi určené matke maloletých detí, a to po 50 Eur na každé z maloletých detí.

23. Na pojednávaní dňa 15.3.2018 právna zástupkyňa matky maloletých detí poukázala na svoje predchádzajúce vyjadrenia. Za najpodstatnejšie považuje to, že sa vykonalo znalecké dokazovanie, kde na základe položených otázok vykonala znalkyňa pohovor s maloletými deťmi. Maloleté deti zhodne vypovedali aj pred znalkyňou, aj pred súdom, kde jednoznačne prejavili vôľu a záujem zostať v starostlivosti matky. Osobná starostlivosť o deti prebieha nepretržite od podania návrhu. Trvala na určení výživného vo výške 100 Eur mesačne na maloletého O. a vo výške 90 Eur na maloletého Q.. K vyjadreniu právneho zástupcu otca maloletých detí uviedla, že nesúhlasí s určením výživného po 50 Eur na každé z detí. Výživné po 50 Eur na každé z detí bolo určené v roku 2013 a teraz je rok 2018. Došlo k zmenám z hľadiska vývoja životných nákladov, ako aj k zmene pomerov, keď maloletý O. je už študentom strednej školy, preto aj výdavky na neho jednoznačne sa zvýšili. Matka má v súčasnosti taký príjem ako bol deklarován už v apríli 2017, odvtedy nezmenila prácu a nezmenila ani svoj príjem. Navrhla neupravovať styk otca s maloletými deťmi, lebo vzťahy sú veľmi narušené, či už medzi rodičmi navzájom, kde úplne zlyháva komunikácia, ale aj deti preukazujú taký rezervovaný prístup k otcovi a v končenom dôsledku otec aj uviedol pred znalkyňou a skonštatoval to aj jeho právny zástupca vo vyjadrení, že otec nemá záujem na úprave styku.

24. Matka maloletých detí uviedla, že súhlasí so všetkým, čo uviedla jej právna zástupkyňa. K výdavkom na maloleté deti sa vyjadrila, že strava na maloletého O. je okolo 150 Eur mesačne, obedy v škole 30 Eur mesačne, školské pomôcky 10 - 15 Eur mesačne, oblečenie v priemere 70 Eur mesačne. Čo sa týka záujmov maloletého O., ten chodí do fitcentra, pričom permanentka mesačne stojí 30 Eur, s tým súvisí kúpa vitamínov 15 Eur mesačne. Pravidelne chodí ku kožnému lekárovi, pričom za tabletky a špeciálny krém je to okolo 20 Eur mesačne. Chodí aj na alergológiu a za špeciálne francúzske lieky sa platí 20 Eur mesačne. Cesta do školy a zo školy je okolo 20 Eur mesačne. Potom sú tu rôzne školské poplatky a výlety, čo je v priemere okolo 20 Eur mesačne. Výdavky na maloletého Q. predstavujú okolo 150 Eur mesačne na stravu, za obedy v škole 30 Eur mesačne, školské pomôcky, potreby a výlety v priemere okolo 30 Eur mesačne, oblečenie v priemere 70 Eur mesačne, atletický krúžok 20 Eur mesačne, cestovanie do školy a zo školy 20 Eur mesačne, vitamíny a doplnky 20 Eur mesačne. Okrem toho ešte dobíja obidvom synom kredit na mobilný telefón a to po 15 Eur mesačne na každého.

25. Právny zástupca otca maloletých detí uviedol, že v plnom rozsahu sa pridrižiava písomného vyjadrenia zo dňa 9.3.2018. Zotrváva na výhradách voči znaleckému posudku. Znalkyňa nebrala do úvahy, že matka od rozvodu neplatila na deti žiadne výživné. S prihliadnutím na reálnu situáciu otec súhlasí alebo akceptuje reálny stav a súhlasí so zverením detí do osobnej starostlivosti matke tak ako to ona navrhuje. K výške výživného uviedol, že trvá na svojom písomnom vyjadrení a navrhuje výživné určiť po 50 Eur mesačne na každé z detí. Uviedol, že čo sa týka syna O., k zmene podmienok došlo už skôr pred niekoľkými rokmi, lebo tento už niekoľko rokov študuje na strednej škole. K tejto zmene došlo ešte počas doby, keď mala platiť výživné matka. Poukázal na to, že príjem otca je približne 700 Eur mesačne, z čoho platí výživné aj na už plnoletú dcéru U. vo výške 100 Eur mesačne. Pokiaľ by bolo výživné určené vo výške 100 Eur na O. a 90 Eur na Q., predstavovalo by to spolu sumu 290 Eur mesačne, čo je takmer polovica príjmu otca. Životná úroveň otca neumožňuje mu platiť také vysoké výživné ako požaduje matka.

26. Zástupkyňa kolízneho opatrovníka uviedla, že sa pridrižujú svojich písomných správ. Vzhľadom na reálny stav a vyjadrenia maloletých detí na ich úrade, na súde a pred znalcom, doporučila vyhovieť návrhu matky maloletých detí a zveriť deti do jej osobnej starostlivosti. Výšku výživného ponechala na zváženie súdu s tým, že žiada prihliadnúť na odôvodnené potreby maloletých detí a na sociálne a finančné možnosti otca. Súhlasila s tým, aby súd neupravoval styk otca s maloletými deťmi a ponechalo sa to na dohodu rodičov.

27. Medzi rodičmi maloletých detí došlo k zhode v tom, že matka maloletých detí zabezpečuje starostlivosť o maloleté deti od 10.3.2017. Právny zástupca otca maloletých detí poukázal na to, že otec

maloletých detí platil obedy synom v škole. Právny zástupca otca maloletých detí do spisu predložil na pojednávaní vyrubenie poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady za obdobie od 1.1.2017 do 31.12.2017, kde za jedného poplatníka je to 23,03 Eur, pri 4 poplatníkoch (L. V., U. V., O. V. U. Q. V.) je to spolu 92,12 Eur. Daň z nehnuteľností je 15,01 Eur ročne. Platby za elektrinu od 4.7.2017 do 15.2.2018 predstavujú sumu 609,80 Eur. V období od 10.1.2017 do 13.7.2017 to bolo 369 Eur. Za stravu pre maloletého O. V. v období od 4.2.2017 do 14.7.2017 na F. v S. bolo zaplatených 130 Eur, na maloletého Q. 85 Eur, čo je spolu 215 Eur.

28. Z predloženého Daňového priznania za rok 2017 príjmy otca maloletých detí boli vo výške 8.466 Eur, výdavky vo výške 7.720,42 Eur a základ dane bol 745,58 Eur.

29. Podľa § 36 ods.1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti.

30. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

31. Podľa § 24 ods.1 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

32. Podľa § 24 ods.3 Zákona o rodine, rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

33. Podľa § 24 ods.4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

34. Podľa § 25 ods.2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

35. Podľa § 62 ods.1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

36. Podľa § 62 ods.2 Zákona o rodine, obidvaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

37. Podľa § 62 ods.3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa.

38. Podľa § 62 ods.4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

39. Podľa § 62 ods.5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

40. Podľa § 63 ods.1 Zákona o rodine, rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima.

41. Podľa § 65 ods.1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

42. Podľa § 75 ods.1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

43. Podľa § 77 ods.1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

44. Podľa § 77 ods.2 Zákona o rodine, práva na jednotlivé opakujúce sa plnenia výživného a ostatné práva na peňažné plnenia vyplývajúce z tohto zákona sa premlčujú.

45. Podľa § 78 ods.1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

46. Podľa § 78 ods.3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

47. Uskutočneným dokazovaním súd zistil, že v priebehu konania došlo k zmene v tom, že po vykonaní znaleckého dokazovania a s prihliadnutím aj na predchádzajúce vyjadrenia maloletých detí, otec súhlasil so zverením maloletých detí do osobnej starostlivosti matke. Mal výhrady proti znaleckému posudku, ale prihliadol na reálny stav, na momentálne vzťahy medzi otcom maloletých detí a deťmi a medzi rodičmi detí navzájom. Maloleté deti aj pri pohovore vykonanom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, ako aj priamo na pojednávaní prejavili svoju vôľu bývať a žiť so svojou matkou. Svoj vzťah k otcovi hodnotili tak, že tento vzťah nie je dobrý, prípadne nie je žiadny, lebo spolu nekomunikujú. Jednoznačne uviedli, že ich vzťah k matke je oveľa lepší. Rovnako sa vyjadrovali aj pred súdnou znalkyňou. Súd na základe skutkového stavu zisteného rozsiahlym dokazovaním zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matke.

48. Spolu so zverením maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti niektorému z rodičov, súd rozhoduje aj o povinnosti platiť výživné na maloleté dieťa druhému z rodičov. Pri určení výšky výživného súd prihliadal na preukázaný a tvrdý priemerný zárobok otca maloletých detí vo výške 700 Eur mesačne a na zárobok matky, ktorý je okolo 1.100 Eur v hrubom, čo je okolo 800 - 900 Eur v čistom. Maloleté deti majú právo na životnú úroveň akú majú ich rodičia. S prihliadnutím na výšku príjmu obidvoch rodičov a na vek maloletých detí, navrhované výživné otcom maloletých detí po 50 Eur na každé z detí, čo odôvodňoval právny zástupca otca maloletých detí tým, že v takejto výške bolo výživné určené v roku 2013 a zaviazaná bola matka maloletých detí, lebo maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti otcovi. Odvtedy však uplynulo 5 rokov, zmenili sa náklady - životné náklady, ako aj potreby maloletých detí. Maloletý O. navštevuje X. ročník strednej školy. Podľa názoru súdu po zohľadnení nutných životných nákladov obidvoch rodičov a maloletých detí, dospel k názoru, že optimálna výška výživného s prihliadnutím na tieto skutočnosti je 80 Eur na maloletého O. a 70 Eur na maloletého Q., čo je spolu 150 Eur mesačne. Otec maloletých detí má určené výživné súdom aj na plnoletú dcéru U. V. vo výške 100 Eur mesačne. Podľa názoru súdu pri príjme okolo 700 Eur mesačne z podnikateľskej činnosti je v možnostiach otca platiť výživné v celkovej výške 250 Eur mesačne.

49. Medzi obidvomi rodičmi došlo k zhode v tom, že starostlivosť o maloleté deti zabezpečuje matka maloletých detí od 10.3.2017. Otec maloletých detí k rukám matky maloletých detí v období od 10.3.2017

do konca februára 2018 neplatil žiadne výživné. Súd nepovažoval za plnenie vyživovacej povinnosti platenie obedov v škole obdivom maloletým synom zo strany otca maloletých detí.

50. Zameškané výživné na maloletého O. predstavuje za obdobie od 10.3.2017 do 28.2.2018 sumu 937 Eur, čo je 11 x 80 Eur + alikvotná časť výživného za obdobie od 10.3.2017 do 31.3.2017 vo výške 57 Eur.

51. Zameškané výživné na maloletého Q. je 820 Eur, čo je 11 x 70 Eur + alikvotná časť výživného za obdobie od 10.3.2017 do 31.3.2017 vo výške 50 Eur.

52. Súd povolil otcovi maloletých detí zameškané výživné splácať u každého z maloletých detí po 30 Eur mesačne.

53. Na základe zhodného stanoviska rodičov maloletých detí a kolízneho opatrovníka súd neupravil styk otca s maloletými deťmi.

54. Matka maloletých detí navrhla určiť výživné vo výške 100 Eur mesačne na maloletého O. a vo výške 90 Eur na maloletého Q. od podania návrhu t.j. od 19.1.2017. S prihliadnutím na to, že matka maloletých detí zabezpečovala starostlivosť od 10.3.2017 a s prihliadnutím na to, že súd považoval za primeranú výšku výživného 80 Eur na maloletého O. a 70 Eur na maloletého Q., súd zároveň návrh matky maloletých detí na určenie výživného v prevyšujúcej časti zamietol.

55. V tomto konaní vznikli štátu trovy konania 755,12 Eur, ktoré predstavujú znaleckú odmenu, ktorú súd platí zálohove z rozpočtových prostriedkov súdu v zmysle uznesenia sp.zn. 11P/2/2017-193 zo dňa 7.2.2018.

56. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

57. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

58. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

59. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vzniknutých štátu vyplatením znaleckej odmeny súdnej znalkyni súd prihliadol na to, že návrhu matky maloletých detí bolo vyhovené. Otec maloletých detí aj po pohovore vykonanom s maloletými deťmi, aj po ich vyjadreniach na pojednávaní, naďalej trval na zamietnutí návrhu matky maloletých detí na zverenie maloletých detí do jej osobnej starostlivosti. Súd preto nariadil znalecké dokazovanie a ani výsledok znaleckého dokazovania nespôsobil iné rozhodnutie vo veci, ako bolo a je zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti matke. Preto súd zaviazal na náhradu trov konania vzniknutých štátu v plnom rozsahu otca maloletých detí.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne v 4 vyhotoveniach (§ 362 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že :

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva, v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods.1 CSP).

Podľa § 62 ods.1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods.2 CMP, odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.